

onderzoeken, waar een Chinees team al vele jaren aan het werk was. De Japanners wilden zonder voorkennis aanvragen, de Chinezen eisten dat het onderzoek zou worden verricht op basis van hun gegevens. Uiteindelijk erkenden de Japanners de Chinese studie aan fossielen en bewonderden de Chinezen op hun beurt het Japanse werk aan sedimentair gesteente.

Duitsers, die samen met Chinezen in Tibet hoge temperatuur- en hogedruk-onderzoek verrichtten, wilden tegen de afspraak in steenmonsters verzamelen onder het motto 'wetenschap heiligt alles'. Slechts de woede van hun Chinese collega en de mogelijke straf deed hen van gedachten veranderen. Evenmin als in het Yellowstone Park kun je in China ongestraft stenen roven, maar er zijn wetenschappers

die uit zijn op persoonlijk gewin en het verzamelen en uitvoeren van materiaal door de vingers zien. En dat vertroebelt de situatie.

Ondanks incidentele problemen zijn de voordelen van samenwerking duidelijk. Begin 1997 nam de International Union of Geological Sciences dan ook een aantal regels aan. Zo moeten bezoekende wetenschappers niet alleen de onafhankelijkheid, de wetten en het milieu van een land eerbiedigen, maar ook de waardigheid en intellectuele rechten van zijn wetenschappers.

Adres van de auteur

drs. F.J. Rabe
Vlaamse Gaai 14
7423 DH Deventer

Rectificatie

In het artikel 'Twee nieuwe sponzensoorten als zwerfsteen in Nederland' in *Grondboor & Hamer* 1997 nr. 6 heb ik enkele aantekeningen van de heer Z. Smeenk, verbonden aan het Laboratorium voor Paleobotanie en Palynologie te Utrecht, verwisseld. Het betreft de gegevens over de acritarchen in het exemplaar van *Syltispongia ingemariae* VAN KEMPEN 1990 uit de groeve 'De Haerst', Zwolle; collectie W. Winterman, Raalte.

Deze spons werd abusievelijk een Caradoc-ouderdom toegekend, maar bevat een duidelijke öjlemyr-palynoflora (beschreven door K.-H. Eiserhardt, 1984-1992), die op een onderste Boven-Ashgill (Boven-Ordovicium) ouderdom wijst.

Freek Rhebergen

Boekbespreking

Gastropoden uit het Juratijdperk

Fred Rabe

Gerhard Hägele: Juraschnecken. Fossilien-Sonderband 11. Goldschneckverlag Werner K. Weidert, Weinstadt, 1997. 144 blz., 89 foto's, 378 tekeningen, ISBN 3-926129-23-9, DM 38,-.

Ooit heb ik veel tijd besteed aan recente en fossiele weekdieren, in het bijzonder slakken en tweekleppigen. Tegenwoordig is dat wat minder; er zijn nog zoveel andere verschijnselen in de natuur... Als ik een nieuw boek over weekdieren in handen krijg, bekijk ik dat echter nog steeds met belangstelling. Zo ook de speciale uitgave 'Juraschnecken' van het blad 'Fossilien'.

De auteur, Gerhard Hägele, geeft in het voorwoord aan dat hij liever tekeningen gebruikt dan foto's. Dit omdat deze aansprekender zijn, temeer omdat veel fossielen niet geschikt zijn om te fotograferen, en omdat hij bij gebrek aan geschikte exemplaren vaak op oude afbeeldingen in de literatuur moest terugvallen. En ik moet toegeven: de tekeningen zijn duidelijk en de foto's zijn vaak onduidelijk of zelfs vaag.

Hägele schrijft ook dat de verzamelaar bij het determineren meer op de beschrijving moet vertrouwen, omdat deze duidelijk aangeeft waarin de ene soort van de andere verschilt. Ook van exemplaren uit andere regio's. En daarmee kom ik op de hoofdmoot van dit boek: de beschrijving der soorten. Een heidens karwei om alles bij elkaar te krijgen: 127 bladzijden met beschrijvingen van soorten uit eigen, overheids- en vele privéverzamelingen. Met per soort de naam met synoniemen, een duidelijke beschrijving, de soorten die erop lijken en de la(a)g(en) waarin de soort gevonden is, met (eventueel) de buitenlandse vindplaatsen. En daarmee kom ik ook op de beperking van dit boek. Het geeft over het algemeen niet de geografische vindplaatsen aan. Het is geen reisgids zoals de bekende 'Guides géologiques régionaux'. En waar deze praten over lagen uit het Pliensbachien of het Bathonien vol-

gens de internationale indeling, gebruikt Hägele de Quenstedt-tabel met Schwarzer Jura alpha tot en met zèta, Brauner Jura alpha tot en met zèta en Weisser Jura alpha tot en met zèta.

Toch nodigt dit boek uit, de kasten open te trekken en ook de fossielen van Luxemburg, Boulogne-sur-Mer of Normandië opnieuw te bekijken. Het is gewoon een goed boek om gevonden Jura-gastropoden op naam te brengen, of deze nu uit Schwabenland komen of niet. Het is ook een goed boek voor de beginnende slakkenverzamelaar, omdat een hoofdstuk is gewijd aan de bouw, de ontwikkelingsgeschiedenis en de indeling van de slakken. Bovendien wordt duidelijk aangegeven waarop je moet letten bij het determineren en er is een overzicht van de voornaamste vormen der huisjes. Dat maakt het determineren wel zo makkelijk.